

KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU

formujúca myseľ i srdce

TEOLOGICKÁ FAKULTA

Košice, 16.07.2021

OZNAM O KONANÍ OBHAJOBY DIZERTAČNEJ PRÁCE

27. augusta 2021, 12.00 hod., v priestoroch TI TF KU v Spišskom Podhradí

študent: mgr Agata Maria Jakiela

školiteľ: prof. zw. dr hab. Jan Zimny

študijný program: Charitatívna a misijná práca

téma: „Prawnicze pro publico bono jako pomoc charytatywna na rzecz społeczeństwa.“

abstrakt: Právnické pro publico bono je jednou z foriem charitatívnej činnosti realizovanej pre dobro a na prospech spoločnosti, predovšetkým jej najchudobnejších členov a tých, ktorí sú vytláčaní na okraj záujmu. Predstavuje odpoveď právnickej profesie na spoločenské očakávania jednotlivcov, skupín i komunit, ktoré vzhľadom na svoju materiálnu a životnú situáciu nie sú schopné zabezpečiť si právnu pomoc, ktorá je nesmierne dôležitá pre ochranu a dodržiavanie ľudských práv. Právnická profesia je vnímaná ako misia prinášania pomoci, delenia sa empatiou a podporovania ľudí v núdzi. Život v 21. storočí je zo všetkých strán poprepletaný právnymi predpismi. Aj preto vzrastá význam právnického pro publico bono, a to tým väčšmi, že s postupujúcou juridizáciou nedochádza zároveň k viditeľnému poklesu chudoby.

Tieto okolnosti nás priviedli k zrealizovaniu empirického výskumu a k vypracovaniu dizertačnej práce na tému: „Právnické pro publico bono ako charitatívna pomoc spoločnosti“. Predkladaná práca pozostáva zo šiestich kapitol. Každá z nich je dôležitá pre komplexné predstavenie významu a úloh systému bezplatnej právnej pomoci. Prvá kapitola poukazuje na pro publico bono ako formu charitatívnej pomoci a zároveň vyhodnocuje, ako zapadá do problematiky sociálnej práce a aký má význam pre ľudí v núdzi. Druhá kapitola sa priamo dotýka pôsobnosti právnych kliník, ich organizácie a činnosti. Tretia kapitola pertraktuje zákonné formy právnej pomoci pre dobro spoločnosti, čím uzatvára teoretické aspekty danej tematiky. V tejto kapitole je v prvom rade predstavený systém bezplatnej predsúdnej právnej pomoci, ktorý od roku 2016 funguje v Poľsku a realizuje sa na organizovaných a špeciálne prispôbených miestach. Analyzujeme tiež bezplatnú právnu pomoc, ktorú právnici poskytujú ľuďom v núdzi a ťažkej materiálnej situácii, a to či už v rámci trestného konania, civilného konania, resp. pred správnym súdom. Štvrtá kapitola predstavuje výskumné metódy, problémy a hypotézy, ako aj charakteristiku výskumnej vzorky respondentov. Kľúčová časť celej dizertačnej práce je obsiahnutá v posledných dvoch kapitolách, ktoré komplexne zhodnocujú vlastný výskum problematiky bezplatnej právnej

pomoci. Výskumu boli podrobené dve skupiny respondentov – v prvej z nich boli zahrnuté osoby reprezentujúce právnickú profesiu, a v druhej boli osoby mimo tejto profesnej sféry. Táto časť práce vykresľuje, akým spôsobom je formované povedomie spoločnosti v oblasti bezplatnej právnej pomoci a aká je miera jej potreby. Výsledky zrealizovaného

výskumu poskytujú obraz o silných, ale aj slabých stránkach fungovania systému bezplatnej právnej pomoci, no predovšetkým potvrdzujú to, že spoločnosť očakáva takúto formu podpory zo strany právnikov. V istom rozpore s hlasmi verejnej mienky vyznievajú názory právnikov, ktorí vyjadrujú pochybnosti a obavy zo zneužívania systému bezplatnej právnej pomoci. V súlade s jej zadenovaním ako pro publico bono by podľa ich názoru mala byť poskytovaná výlučne najchudobnejším a najväčšmi odkázaným ľuďom. Analýza zozbieraného materiálu nám umožnila vyvodiť závery pre využitie v budúcnosti, ako aj postuláty, ktoré by mali viesť k zvýšeniu efektívnosti systému bezplatnej právnej pomoci ako formy činnosti v prospech spoločnosti s cieľom zlepšiť jej stav.